

ਸੰਜਮ****

ਅਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੰਜਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੰਧਨ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰੁਪਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਵਰਤਾਂਗੇ ਸੰਜਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੌ ਰੁਪਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਨੌਬੇ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਰਤਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖੰਡ, ਦਾਲ, ਆਟਾ, ਤੇਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਸੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹੀ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਜਾਏ ਜਿੰਨੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਦੇ ਵਾਰੀ ਪੀ ਕੇ ਵੀ ਬਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾ ਕੇ ਫਿਰ ਕੰਮਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਗੈਸ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੱਖਾਂ ਟਿਉਬ ਜਲਾ ਕੇ ਬਾਟੀ ਬੰਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕੰਮ ਪੈਦਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਇਕਲ ਨਾਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

ਕਾਰ, ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਦੀ ਵਿਆਹ ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਰਲਰਾਂ ਤੇ ਜਾਏ ਹਨ ਜੇ ਅਜ ਕਲ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਓ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗੇ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ ਸੋਹਣੇ ਲਗੋਗੇ।

ਅਜ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਨੇ ਜੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕੀ ਮੇਰੀ ਹੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨ।

ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਫਿਰ ਆਖਾਂਗੀ ਸੰਜਮ ਕਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰ ਝੂਠੀ ਸ਼ਾਨ ਬੱਦਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੀਂ। ਦੇ ਮਿੰਟ ਦੀ ਵਾਹ ਵਾਹੀ ਪਿੱਛੇ।

ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਲਾਲ ਹੈ ਆਪਣਾ ਬੱਪੜ ਮਾਰ ਕੇ ਲਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੰਜਮ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ ਸਾਦਗੀਪਨ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਸਵਰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ

ਉਦੋਂ ਲਗਦੀ ਸੀ, ਵੈਕਸੀਨ ਬੜੀ ਚੰਗੀ, ਹੁਣ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਮੀਆਂ।

ਉਦੋਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ, ਛੱਡਿਆ ਕੋਈ ਨੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਖੰਡ ਮੀਆਂ।

ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਟੀਕੇ ਲੱਗਿਆਂ ਨੂੰ, ਹੁਣ ਰਹੇ ਕਿਓਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭੰਡ ਮੀਆਂ।

ਇਹ ਵੀ ਲੱਗਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ, ਪੱਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੰਡ ਮੀਆਂ।

ਵਾਹ-ਵਾਹ ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ

ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ,

ਮੈਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਭ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ,

ਫੇਰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ,

ਅੰਕਲ ਤੇ ਸਭ ਆਂਟੀਆਂ ਨੂੰ,

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਲੀਪੋਪ ਫ੍ਰੀ ਦਾ,

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਝਾਂਸਾ,

ਮੁਰਖ ਜਨਤਾ ਲੜ-ਲੜ ਮਰਨੀ,

ਆਪਣਾ ਨਿੱਕਲੂ ਹਾਸਾ,

ਪਲ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਤੇਲਾ ਹੋਣਾ,

ਪਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਮਾਸਾ

ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਭਾਗ ਹੋਊ ,

ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਕਾਸਾ,

ਪ੍ਰਿੰਸ ਨਿਮਾਣਿਆ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਾਂ,

ਬਦਲ ਲੈਣਾ ਹੈ ਪਾਸਾ

ਵਾਹ ਵਾਹ ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ,

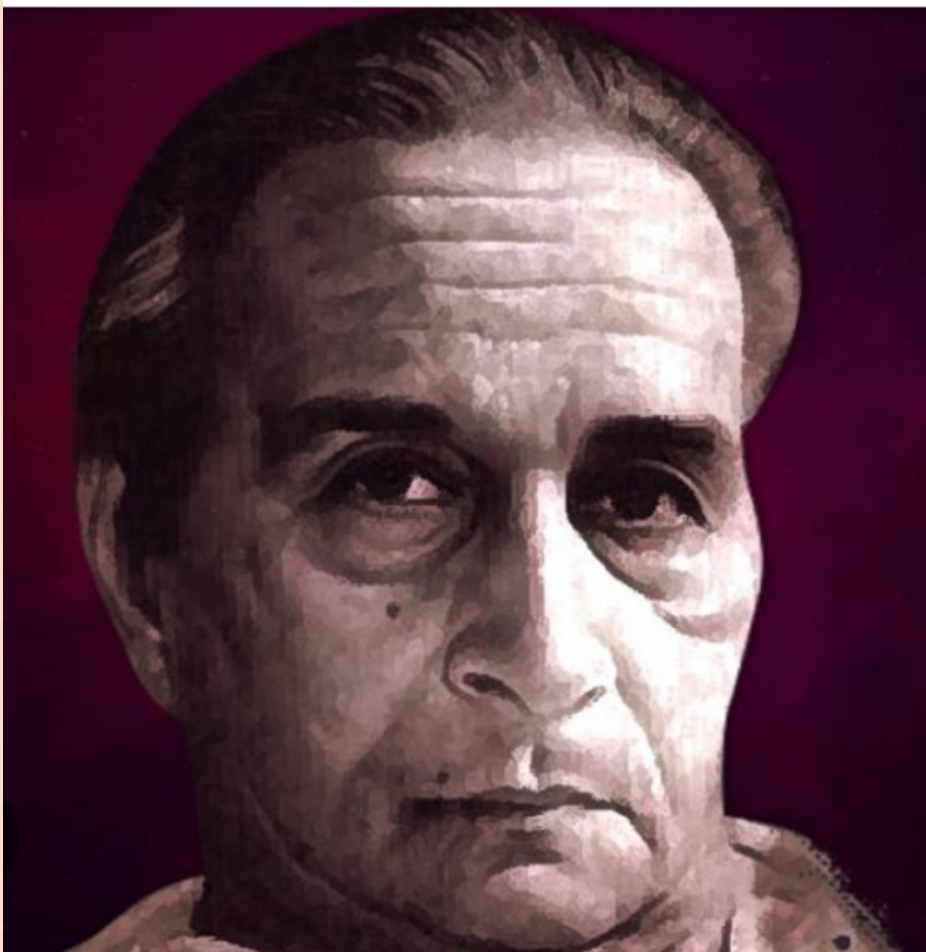
ਬੰਦਿਆ ਵਾਹ ਵਾਹ ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ,

ਕੌੜੀਆਂ ਪਰ ਸੱਚੀਆਂ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅੰਗਕਾਰ ਹਰੀਸ਼ੰਕਰ ਪਰਸਾਈ (22.8.1922- 10.8.1955) ਦੀਆਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਚੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਅੰਗ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਚੋਂ 20 ਪੰਕਤੀਆਂ ਚੁਣ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ-ਤਰੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਰਚਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੌੜੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ :

- ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪਿਓ ਨਿਕੰਮਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
- ਦਿਵਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਾ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ', 'ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ', 'ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ', 'ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ' ਆਦਿ। ਕਦੇ ਵੀ 'ਥਾਣੇਦਾਰ ਦਿਵਸ' ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।
- ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਅਕਲ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਕਲ ਬੇਕਾਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਓ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ-ਦੋ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ।
- ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਧਨ ਦਾ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ, ਗਿਆਨ ਦਾ। ਪਰ ਮੁਰਖਤਾ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਰਾਰਥਕ ਅੰਦੋਲਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖੇਡ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਜਾਂ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ।
- ਰੋਜ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਤੇ 'ਅੱਜ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਭਾ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਚਿਪਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਕਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਖਰੀਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਵੀ।
- ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇਹ ਟ੍ਰੈਜਿਡੀ ਅਤੇ ਕਾਮੇਡੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਜੇਲ੍ਹਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਚਾਰ ਜਦੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਰਕ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
- ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਨਪਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਿਨ 'ਮਹਾਜਨ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋ ਗਈ।
- ਅਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਗਲੇ ਨਹੀਂ ਤਿਗਲੇ ਹਾਂ। ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਮੰਤਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜੀਵਨ-ਮੁੱਲ ਅਰਧ-ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਹਨ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- ਫਾਸ਼ਿਸਟ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਮਾਗ ਸਿਰਫ਼ ਨੇਤਾ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਓ ਤਾਂ ਅੱਧੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਗੌਰਵ ਦੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਧੀਆ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਪਾਣੀ ਛਾਣ ਕੇ ਪੀਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਦਾ ਖੂਨ ਬਿਨਾਂ ਛਾਣੇ ਹੀ ਪੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਸੋਚਣਾ ਇੱਕ ਰੋਗ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਰੋਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ, ਉਹ ਧੰਨ ਹਨ।
- ਗੀਣਤਾ ਦੇ ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਹਿਤ ਦਾ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਬੜਾ ਕਾਰਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਰੀ-ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕ ਅਮਰ ਰਹੇਗਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।"
- ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਚਹਿਰੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ/ ਕਵਿਤਾ

ਇਕ ਮਈ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ,

ਮੂੰਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਮਿੱਠੇ, ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਾਲੇ।

ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਅੱਠ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਨੇ,

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।

ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,

ਉੱਝ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪਸੀਨੇ ਪਸੀਨਾ ਹੋਈ ਜਾਣ,

ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਉਹ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਪਾਈ ਜਾਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਉਹ ਸਿਫਤ ਨਾ ਕਰਦੇ ਨੇ,

ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਲਾਮ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਨੇ।

ਜੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਰੋਟੀ,

ਤਾਂ ਫਿਰ ਅੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਣੀ ਏਂ ਸੋਟੀ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ,

ਇਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ 'ਮਾਨ' ਧੁੰਦਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਹੈ।

